

เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ ตรงกับวันเสาร์ เป็นวันทำบุญกุศล ถ้าทำบุญกุศลมันจะมีบุญกุศลของเรา สร้างบุญกุศลของใจ ตามหลักธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้ให้พวกเราเดิน ถ้าเราเดินถูกทางเราจะเดินเข้าทางได้ ถ้าเราเดินไม่ถูกทางเราก็กวนเวียนอยู่ในความเห็นของเรา กวนเวียนอยู่ในความเห็นความรู้สึกของเราแล้วมันจะไม่เข้าถึงทาง ถ้าไม่เข้าถึงทางมันก็เป็นบุญกุศล บุญกุศลมันเป็นการที่ว่าเราสะสมบุญกุศลไป

แต่ทางเดินอันนั้นเราต้องแสวงหา เราแสวงหาทางเดินของใจ ถ้าทางเดินของใจเกิดขึ้นมา มันจะเดินเข้าไปในหัวใจของเรา ถ้ามันไม่เจอทางเดินขึ้นมามันก็เป็นเครื่องอยู่อาศัย เป็นเรื่องของโลก เป็นเรื่องของความเป็นไปของโลก เราทำกันได้นั่นแหละ เรื่องของโลกคือหมายถึงว่าเรา กวนเวียนอยู่ในโลก คือว่าในโลกนี้กามภพ รูปภพ อรูปภพ ในวิภวณนี้เป็นที่อยู่ของใจ ใจก็เวียนไปใน สิ่งนี้ทั้งนั้น จะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือว่าคนจะนับถือศาสนาไม่นับถือศาสนา ก็แล้วแต่ ทำคุณงามความดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ทำดีต้องเป็นความดีของคนคนนั้น ทำความชั่ว ก็เป็นความชั่วของคนคนนั้น

นี่คือสัจธรรมที่มีอยู่โดยดั้งเดิม ที่ว่าเราสามารถใช้ความคิดของเรา ปัญญาของเราที่ทำความ ดีความชั่วในกุศลของเรา เราทำได้ แต่ในเรื่องของการที่ว่าออกจากกิเลสนี้เราจะไม่มีปัญญาอันนี้ จะเข้าถึงได้ ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ก็มีแต่พระปัจเจกพุทธเจ้า เห็นไหม เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าคือตรัสรู้ด้วยตนเอง ถึงจะชำระกิเลสได้ ถ้าการชำระกิเลสนี้เป็น เรื่องที่แสนยาก เป็นเรื่องการกระทำจากภายในหัวใจ

แต่เรื่องการกระทำจากภายในหัวใจนี้มันเป็นงานอย่างหนึ่ง งานที่ว่างานอย่างประเสริฐ แต่ คนมองไม่ออก คนมองว่าถ้าผู้ที่นักบวช ผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินี้เป็นคนที่ไม่เอาการไม่เอางาน เป็น คนที่เห็นแก่ตัว เป็นคนที่เขาตัวรอดอยู่คนเดียว ขอให้เขาตัวรอดได้คนเดียวก่อน องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเขาตัวรอดได้ก่อน ถึงวางศาสนาไว้ให้เป็นที่พักพิงของสัตว์โลก สัตว์โลกจะมีที่

ฟังที่อาศัยเพราะว่ามีธรรม สังฆธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จริยธรรม ศีลธรรมต่าง ๆ ประเพณีวัฒนธรรมเกิดขึ้นมาจากศาสนาที่พระพุทธรเจ้าตรัสรู้ธรรมองค์เดียวเท่านั้น วางไว้เป็นสมบัติของโลกได้มหาศาล ทุกคนอาศัยฟังฟังอันนั้น

เพราะทุกคนไม่เข้าใจเรื่องของหัวใจ เรื่องของหัวใจมันอาศัยสิ่งใดเป็นที่อยู่อาศัย ความชอบใจเห็นไหม ความชอบใจเป็นกิเลสก็ได้ ความชอบใจเป็นความถูกต้องเป็นธรรมก็ได้ ความชอบใจนี้มันถึงชอบใจไปตามประสากิเลสของเขา มันต้องคัดแปลงตนถึงต้องฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อให้หัวใจนี้มันเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ควรคู่กับหัวใจของเรา ถ้าควรคู่กับหัวใจของเรานี้ หัวใจได้สวຍธรรม ได้กินธรรมเป็นอาหาร พอกินธรรมเป็นอาหารมันจะมีความอบอุ่นของใจ ใจมีความอบอุ่นมีที่พึ่งอาศัย

ที่พึ่งอาศัยของใจนี้ เพราะใจไม่เข้าใจสิ่งนี้ถึงแสวงหาสิ่งนี้ไม่เป็น ถึงว่าถ้าแสวงหาสิ่งนี้เป็น ความพึ่งพาอาศัยนี้มันจะพึ่งพาอาศัยกัน แล้วพึ่งพาอาศัย คูที่ประพฤติปฏิบัติ คนเราไปประพฤติปฏิบัติแล้วจะถึงธรรมได้ขนาดไหน คนเราประพฤติปฏิบัติแล้วถ้าไม่ถึงธรรมมันก็เวียนออกไปในความเห็นของกิเลส ประพฤติปฏิบัติไปด้วยแล้วกิเลสก็พาไป จับใส่ความเห็นของตัวเองหมุนเวียนไป

นี่คนที่ว่าวนำฝูง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกโค่นำฝูง ถ้าโคที่ฉลาดจะนำฝูงออกไปจากวังน้ำวนได้ ถ้าโคที่ไม่ฉลาด วังน้ำวนจะดูดโคฝูงนั้นให้จมน้ำตายไปอย่างนั้น นี่การประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน การว่ายออกจากกระแสวังวนของกิเลสไป วังวนของความเห็นของใจ ถ้าใจมีความว่ายออกจากวังวนของกิเลสได้ มันจะพ้นออกไปจากกิเลสได้ ถ้ามีการประพฤติปฏิบัติแล้วเวียนอยู่ในวังวนของกิเลส มันวนอยู่ในวังน้ำวน มันดูดเข้าไปในกระแสโลก มันเห็นความเห็นของโลกแล้วโลกจะเป็นไปอย่างนั้น

โลกจะหมุนเวียนไป เป็นการประพฤติปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติบูชา บูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้บูชาได้ แต่ตัวเองไม่ได้สังฆธรรมขึ้นมาในหัวใจของเรา ถ้าได้สังฆธรรมขึ้นมาเห็นในหัวใจของเรา พระสารีบุตรไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ไม่เชื่อเพราะว่าตรัสรู้ธรรม เห็นธรรมตามความเป็นจริง นั่นเป็นสมบัติของพระสารีบุตร ผู้ที่มีธรรมในหัวใจแล้วปลดปล่อยความเห็นของกิเลสพ้นออกไปจากใจ ใจดวงนั้นประเสริฐ ใจดวงนั้นจะเข้าถึงถึงจะ

ความจริง ใจดวงนั้นมีความสุขในหัวใจดวงนั้น แล้วใจดวงนั้นจะเข้าใจเรื่องของกิเลส จะชี้แนะเรื่อง
ของกิเลสให้พ้นจากกิเลสได้

นี่ถึงเป็นโคนาฝูงงู ถ้าเราเจอโคนาฝูงงูอย่างนั้นเราจะได้ประโยชน์จากการออกประพฤติ
ปฏิบัติ ประโยชน์ของเราละ ประโยชน์ของท่าน เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก
“ไม่มีกำมือในเราในการสั่งสอน” เพราะว่าไม่มีกำมือของเรา ไม่มีความปิดลับลมคมในในการสั่ง
สอนนั้น จะเปิดเผยทั้งหมด ไม่มีกำมือ ไม่มีสิ่งลับลมคมใน เพียงแต่พวกเราเข้าไปไม่ถึงสิ่งนั้น

ถ้าเราเข้าไปไม่ถึงสิ่งนั้นความเห็นเราก็เห็นต่าง ถ้าความเห็นของเราถึงสิ่งนั้น รู้เท่าองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า รู้ธรรมตามความเป็นจริงแล้วมันรู้เหมือนกัน รู้เท่าเทียมกัน ไม่ใช่ว่ามีลูก
ศิษย์ครูบาอาจารย์นี้จะทำต่างกัน ความเสมอกันของความบริสุทธิ์ ไม่อย่างนั้นมันจะบริสุทธิ์ไม่ได้
ไม่อย่างนั้นถึงทำไม่ได้ นั่นผู้ที่ชี้แนะเราถึงไม่หวังผลประโยชน์จากใครทั้งสิ้น เพราะผู้ที่ใจบริสุทธิ์
แล้วจะไม่ต้องการสิ่งใดไปเพิ่มไปเติมสิ่งในหัวใจดวงนั้นเลย เป็นประโยชน์กับผู้สั่งสอน เป็น
ประโยชน์กับสังคมโลกเท่านั้น

ถ้าหัวใจดวงนั้นบกพร่อง หัวใจดวงนั้นจะไม่เข้าใจสิ่งนั้น เพราะหัวใจดวงนั้นเต็มเปี่ยมใน
หัวใจดวงนั้นแล้ว รู้จักเมืองพอแล้ว จะไม่ต้องการสิ่งใด ๆ ในสมบัติโลกนี้เลย เพราะสมบัติโลกนี้
เป็นเรื่องของเครื่องอยู่อาศัย เป็นเรื่องของโลก จะเข้าไปเติมสิ่งนั้นไม่ได้ ถึงว่าเราประพฤติปฏิบัติ
แล้วมันเป็นผลประโยชน์ของเราทั้งหมด ไม่ใช่ผลประโยชน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ไม่ใช่ผลประโยชน์ของผู้ชี้แนะ เพราะผู้ชี้แนะนั้นได้ประโยชน์เท่านั้น จะไม่มีสิ่งใดเข้าไปเติมสิ่งนั้น
ให้สูงค่าขึ้นมาหรือให้ต่ำค่าไปได้

เพราะสิ่งนั้นพ้นออกไปจากความพอดี พ้นออกไปจากความเพิ่มเติมหรือความบกพร่องใน
หัวใจ มันจะเต็มเปี่ยม ไล่ไปมันก็ล้นออกไปเลย ๆ โดยไม่เป็นประโยชน์กับใจดวงนั้นเลย ถึงว่า
เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ เราเข้าใจสัจจะความเป็นจริงนี่จะเป็นประโยชน์กับเรา
ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา เราจะต้องขวนขวาย ต้องพยายามประพฤติปฏิบัติให้เกิดขึ้นมาจากใจ มัน
เป็นปัจจัยจัดตั้ง มันเป็นความเห็นของใจ ใจปลดปล่อยความเห็นผุดออกไปจากใจ สิ่งต่าง ๆ งานของ
โลกนี้มันเป็นธรรมที่ว่ายากแสนยากมันก็พออุพโสพอทำกันไปได้ มันเป็นไปได้

แต่งานการประพฤติปฏิบัติ งานการบังคับหัวใจนี้เป็นงานที่แสนยากเพราะมันเป็นสิ่งที่เร็ว
มาก ใจนี้เร็วกว่าทุก ๆ สิ่ง แล้วเราทำให้สิ่งที่เร็วที่สุดนี้คงที่ได้อยู่ได้ พลังงานของมันจะเกิดขึ้นมา

ขนาดไหน พลังงานมันเกิดขึ้นมาขนาดนั้นแล้วมันยังเวียนกลับเข้ามาในความเห็น นี่มรรคเกิดขึ้น
ตรงนี้ ในสังขารความเป็นจริงเกิดจากตรงนี้ เกิดจากสิ่งที่เร็วที่สุดแล้วหยุดนิ่งได้ สิ่งทีเร็วที่สุด
หยุดนิ่งได้พลังงานมันเกิดขึ้น แล้วพลังงานมันเกิดขึ้น เราใช้เป็นพลังงานอย่างไร

อาวุธสงคราม เห็นไหม ถ้าอาวุธสงครามไปทำประโยชน์เพื่อผู้รุกรานมันก็เป็นประโยชน์
กับเรา แต่ถ้าอาวุธสงครามนั้นไปรุกรานเขามันก็รุกรานคนอื่นไป มันเป็นโทษกับการรุกรานนั้น นี่
ก็เหมือนกัน ปัญญาในความเห็นของเรา ถ้าความเห็นของเราปัญญาของเราเนี่ยมันรุกรานตัวเอง
ปัญญาของเราแท้ ๆ เลย แล้วมันให้เราความเห็นผิด ความคิดของเราผิดพลาดไป ความคิดของเราเนี่ย
หมุนเวียนออกไปในความเห็นของเราต่าง ๆ นี่มันเป็นการรุกรานตน มันเบียดเบียนตนโดนตนไม่รู้
ตัวนะ

สิ่งนี้เบียดเบียนเรา เบียดเบียนเราแล้วเราก็มารู้ว่าเบียดเบียนเรา เบียดเบียนเราในโอกาสที่
เราจะพ้นออกจากกิเลสไป เบียดเบียนเราเพื่อจะให้เราพ้นออกจากความทุกข์ใจ ความทุกข์ในหัวใจ
นะ ความเศร้าหมอง ทุกข์ต่าง ๆ ทุกข์อย่างหยาบ ๆ นี่เราแบกรับกันไว้นี้เป็นความทุกข์ ความทุกข์
ต่าง ๆ ความเสียใจ ความโศกเศร้ารำพันนี่เป็นความทุกข์ แต่ความอาลัยอาวรณ์ต่าง ๆ นี่มันเป็น
ความทุกข์อันละเอียด มันเป็นเรื่องที่อ้อยอิ่งในหัวใจ ถ้ามันตัดความทุกข์อันหยาบๆ ออกไปแล้วมัน
จะเข้าไปเห็นความอ้อยอิ่ง ความอาลัยอาวรณ์ในหัวใจนั้น

สิ่งที่อาลัยอาวรณ์ อาลัยอาวรณ์ในตัวเองใจ อาลัยอาวรณ์ในสิ่งที่ว่าเราจะต้องพลัดพราก เรา
จะต้องสลัดสิ่งนี้ไป สิ่งนี้มันละเอียดอ้อยอิ่งอยู่ในหัวใจ มันถึงสืบทอดออกมาเป็นแบกหาม
ความคิดความทุกข์ต่าง ๆ มันแบกหามชีวิตนี้ ชีวิตของจิตนี้ จิตนี้มันเป็นเรื่องที่แบกหามอารมณ์
ต่าง ๆ แบกหามทุกอย่างในความทุกข์ยาก ทุกข์ขนาดไหน ทุกข์จนโศกเศร้าขนาดไหนมันก็แบก
หามของมันตลอดไป แล้วมันปลดปล่อยไม่ได้

นี่พลังงานอันที่ว่ามันหยุดนิ่ง แล้วทำเป็นสัมมาสมาธิให้มันเกิดปัญญาเข้ามาชำระแยก
กิเลสออกจากหัวใจ ชำระกิเลสออกจากภายใน แยกแยะกิเลสออกจากภายใน ปัญญามันจะเกิดขึ้น
ในการใคร่ครวญออกไป ใคร่ครวญให้เห็นโทษของมัน เห็นโทษเพราะความยึดมั่นถือมั่น สิ่งนี้
เป็นความเกิดดับในหัวใจ ถ้ามันปล่อยความยึดมั่นถือมั่น มันก็เกิดดับธรรมชาติของมัน มันเกิดดับ
แล้วมันไม่ให้โทษ เพราะเรารู้ธรรมชาติอันนั้น

สิ่งที่เกิดดับมันเกิดดับในอาการของใจ แต่ผู้รู้สิ่งที่เกิดดับละ ผู้รู้สิ่งที่เกิดดับนี้มันเป็นเรื่องที่ปล่อยวางความเกิดดับนั้น แล้วความเกิดดับนั้นก็มิในธรรมชาติของเขา แต่ไม่มีสิ่งที่กิเลสเข้าไปสอดแทรก จนปล่อยความเกิดดับนั้น จนสิ่งที่ว่าเป็นไฟโชนช่วงอยู่ในหัวใจคือตัวผู้รู้สว่างไสวในหัวใจนั้น ก็ต้องไปสลัดตรงนี้ เพราะตรงนี้เป็นผู้ที่อาลัยอาวรณ์ตัวมันเอง

เพราะมันอาลัยอาวรณ์ตัวมันเองมันถึงคิดข้องไปกับสิ่งต่าง ๆ ของโลก ถ้ามันไม่อาลัยอาวรณ์กับตัวมันเอง ตัวมันเองมีสิ่งที่ว่าไม่เกาะเกี่ยว เห็นไหม มันมีเมืองพอในตัวมันเองแล้ว มันจะไปเกาะเกี่ยวกับสิ่งใด นี่เกิดจากปัญญา ปัญญาในการใคร่ครวญกิเลส ไม่ใช่ปัญญาในการเชื่อมั่นตัวเอง ว่าเราเชื่อมั่นมาก เราเชื่อมั่นความเห็นของเรามาก เราปล่อยวางมาก อันนั้นเป็นความประมาท

สิ่งที่ถ้าประมาทในความเห็นของเราแล้ว เราจะยึดมั่นถือมั่นความเห็นของเรา มันจะเข้าใจ แล้วมันยึดมั่นถือมั่น เชื่อเราไม่ได้ เพราะเชื่อเราก็เชื่อกิเลสด้วย ต้องเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่วางไว้ ธรรมเกิดจากอะไร? ธรรมเกิดจากการเราใคร่ครวญขึ้นมา ไม่ใช่ธรรมเกิดขึ้นมาจากการจดจำมา การจดจำมันเป็นความฝังใจ มันเป็นการจดจำมาฝังไว้ในใจ มันเป็นสัญญา มันรู้ขึ้นมาก็ได้ มันระลึกได้ขนาดไหน มันก็เป็นปัญญาของเรา มันระลึกไม่ได้มันก็หายไป

แต่ถ้าปัญญาในการเกิดจากธรรมนี้ มันจะเกิดตลอดเวลา สิ่งใดเกิดขึ้นมานี้มันจะทัน มันเป็นอัตโนมัติ สิ่งที่เป็นอัตโนมัติมันจะแยกแยะอารมณ์สิ่งต่าง ๆ ที่เข้าไปกระทบกระเทือนกับใจ มันได้ ปัญญาอย่างนั้นมันเกิดขึ้นมามันถึงเป็นปัญญารู้การใคร่ครวญกิเลส แล้วชำระกิเลสออกไปจากใจ พ้นออกไปจากใจ ถ้ามันพ้นออกไปจากใจนี้มันเป็นความสุข เป็นความปรารถนาของเราทำบุญกุศลขึ้นมากเพื่อประโยชน์ของใจ

เพื่อประโยชน์ของใจอย่างหายาบ ๆ เราก็ทำของเราอย่างหายาบ ๆ ทาน ศีล ภavana ทานอย่างหายาบ ๆ เราก็ให้ไป มีศีลขึ้นมาบังคับใจของตัวเองขึ้นมาเป็นปกติขึ้นมา แล้วภavanaของเราจนใจมันเป็นปกติของมัน เป็นความอึดพอของมัน นั่นเป็นสิ่งที่ว่ามันมีสิ่งที่เป็นไปได้จากใจของเรา เราสร้างสมสิ่งนี้เป็นความสุขของเราโดยสมบูรณ์นะ ศาสนาสอนถึงที่สุด ถ้าเราจับต้องสิ่งใด ๆ อาจารย์มหาบัวบอกว่า “ในศาสนาพุทธนี้เหมือนกับห้วงสรรพสินค้า” ในห้วงสรรพสินค้านี้มีสินค้าทุกอย่าง แล้วแต่คนจะสนใจซื้อสิ่งใด

นี่ก็เหมือนกัน ทาน ศีล ภาวนา เราสนใจ เราต้องการสมบัติสิ่งใด ถ้าเราต้องการสมบัติสิ่งใดเราต้องทำสิ่งนั้น เราให้ทานเราก็ได้แต่สินค้าของเล็ก ๆ น้อย ๆ ไป เรื่องที่ว่ามันเป็นสิ่งเครื่องอาศัยในโลกเขา ถ้าสินค้านี้เป็นสิ่งที่มีความค่ามาก เราก็ต้องใช้ต้นทุนมาก ใช้เงินมาก เราก็ต้องปฏิบัติอย่างสูงขึ้นมาเพื่อจะเอาสมบัติสิ่งนั้น ถ้าได้สมบัติสิ่งนั้นในศาสนานี้ถึงมีสมบัติมากมาย มหาศาลให้เราไขว่คว้า เราจะไขว่คว้าในสมบัติของเราได้มากน้อยของเรา นี่เป็นประโยชน์ของเรา

เป็นประโยชน์ของเรา แล้วเราจะเป็นผู้ที่ได้ปัจจัยตัดัง เห็นใจดวงนั้น เข้าใจใจดวงนั้นตามความเป็นจริงว่าเราได้มากได้น้อยนั้นเป็นสมบัติของเรา วันนี้วันพระถึงตั้งใจ ให้ตั้งใจกัน อธิษฐานอย่างไรให้ได้เป็นประโยชน์ของเราขึ้นมา เป็นประโยชน์ของเราขึ้นมามากเป็นประโยชน์กับตัวเราเอง เอวัง